

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Controversiarvm Omnivm Hvijs Ævi Lvthero-Calvinisticarvm Libri Tres

Coppenstein, Johann Andreas

Mogvntiæ, 1627

II. Ecquod sit optimum Regimen?

urn:nbn:de:hbz:466:1-35233

Christiani non luculentè stylo, ferro, voce, vitæque steterit ac fortunis.

Q V Æ S T I O II.

Esquod sit optimum Regimen?

CALVINVS hic obstinatè pugnat; vt omnes omninò vias obstruat Ecclesiasticæ Monarchiæ. Sic ille Instit. lib. 4. c. 6. §. 9. *Sit sanè, vt volunt, bonum & vitale, orbem totum Monarchia contineri; quod est tamen absurdissimum: Nunquam concedam id ipsum in Ecclesia gubernatione valere. Quid ergò valere volet? Ibid. c. 20. §. 8. Minime negauerim vel Aristocratiam, vel temperatum ex ipsa & Politia statum ab aliis longè excellere. Causa. 1. Id cum experimento ipso semper fuit comprobatum: 2. Tum sua quoque Autoritate Dominus confirmauit, cum Aristocratiam, Politia vicinam, apud Israelitas instituit. Hec basis Calviniani regiminis. Vnde Instit. lib. 4. c. 11. §. 6. Omnem Ecclesiasticam Pot. st. rem tribuit cœtui Seniorum. Et cap. 20. §. 8. Laudat eas ciuitates, quæ excusso iugo Principum, à Senatu Populoque reguntur.*

AUTOR. I. *Simplicium trium formarum regiminis Monarchia primas obtinet.* II. Sic Hebræi, Græci, Latini que Scriptores: sic Philosophi, Oratores, Historici, Poëtæ. 2. Diuinaque fauet Autoritas. I. In humano genere Deus Regnum, non Democratiam instituit, teste Chryf. hom. 24. &c. Hinc vnus est Paterfamilias Rex &c. 2. Animalia vnum sequuntur ducem. 3. Deus Israël em subiecit Monarchiæ Patriarcharum, Ducum, Regum, Iudicum. 4. Quia optimum regimen optimis pollet conditionibus: talis Monarchia: ergò.

CONDITIONES autem sunt: I. *Ordo in Monarchia optimus est; quo omnes ordinatè subiiciuntur, vno Præsi-*

de excepto. 2. Pax facilius in Monarchia tenetur. Perisset Rom. Imperium, nî Augustus Monarchiam reduxisset. 3. Constantia imperii Monarchici firmissima est, cum simplex & vnum sit. Omne enim regnum in se diuisum, desolabitur. Matt. 12. Ierem. 12. Pastores multi demoliti. &c. 4. Potentia Monarchiæ certior est. Hinc Persarum, Græcorum, Assyriorum imperia creuerunt; Romanorum, exactis Regibus, stare nequiuit. 5. Facilitas gubernandi. Nam vnus bonus facilius inuenitur Rex, quam multi; & permanent in officio, plus capit experientia. Lucianus.

Nulla fides regni sociis, omnisque Potestas Impatiens consortis erit. Vide meum Articulum hristum p. 2. q. 1.

II. *Mixtum regimen è tribus simplicibus est optimum, tenente potiores Monarchia.* I. Quia illud omnis boni regiminis bona habet omnia: Estque gratius; quia virtutis in eo, non generis ratio ducitur. Est & vtilius: quia vnus non omnes regere prouincias valet. 2. Quia Veteris & Noui Testamenti Ecclesia sic regitur, Exod. 18. *Electis viris strenuis, constituit eos Principes. &c. Item Matt. 16. Ioan. 2. Actor. 20.*

III. *At seclusis circumstantiis, Monarchia simpliciter excellit.* I. Quia Deus hae formæ regit mundum. 2. Ita cõsentus S. Patrum est concursus.

INSTAT CALVINVS. I. Instit. 1. 4. c. 6. §. 8. *Non idèo laudatur Monarchia, quasi vnus debeat totum orbem regere: sed indicare voluit, regnum duos non capere. 2. An ex toto orbe constituam spes, vt Regem vnum eligant? Suis aliarumque contenta sunt. Ita quoque in quibus; quæque cetera pro-*

proprium regem habet. Quid inde euincat aliud, quam singulis Ecclesiis debere suos Episcopos attribui? 3. Instit. 4. c. 2. §. 6. Si ipsos statum, citra circumstantias inter se compares, non facile est discernere, quis utilitate præponderet: aded æquis conditionibus contendunt. Infra: Equidem, si in se considerentur forma illa tres, Aristocratiam aliis antecellere minimè negarim.

DICO AD I. Si regnum capitur pro Vnius summa potestate, vt propriè est; sic non capit duos: Si regnum sumatur pro multitudine, quæ regitur; tunc Monarchia præstat Politia & Aristocratia: quia multi non bene reguntur à multis. Si regnum capiatur pro prouincia; tunc bene regitur ab vno. At Vlysses loquitur de exercitu ad Trojam, qui è pluribus nationibus constabat; illi regundo Monarchiâ opus esse sentit; Caluinus verò nec in vna ciuitate vilè esse Monarchiam putat, cap. 11. §. 6. sed regendam esse à cœtu Seniorum; Laudatque, cap. 20. §. 8. ciuitates, quæ iugo Principum excusso reguntur à Senatu.

AD II. Sicut Ecclesia est vnū Ouille, Ioan. 10. ita & vnum aieare. &c. Oues autem, apes & grues non possunt communicare cum procul absentibus; fideles possunt. Deinde; si singulis Ecclesiis sui debent Episcopi attribui, vt vult Caluinus; cur ipse potestatem Ecclesiasticam at tribuit Seniorum cœtui?

AD III. At istis ipse contraria sibi dicit, cum ibidem subiunxit, (quæ tamè in editione anni 1554. omisit) *Non id quidem per se, scilicet Aristocratia excellit; sed quia rarissimè Reges sibi moderantur, vt à recto non discrepent, Et, Facit hominum vitium, vt tutius sit plures tenere gubernaculo.*

la. Si hoc; quomodo igitur, non est facile discernere, quis status utilior sit? Et quod Aristocratia excellat?

QVÆSTIO III.

Regimen Ecclesiasticum an esse debeat Monarchicum?

LUTHERANI, vt Magdeburgenses & Matth. Illyricus Cent. 1. lib. 2. c. 3. Regimen Eccl. volunt esse Democraticum oportere, 2. BRENTIUS & alii Lutherani, Aristocraticum.

3. CALVINUS Instit. 1. 4. c. 11. §. 6. Cæcum vult Seniorum, præside Episcopo vno: vt Consul præsidet Senatui. Sic & Huls in Conc. Const. sess. 15. art. 27.

AUTOR. I. Citra controuersiam nobis dant ista Luthero-caluinista: 1. Aliquod esse Regimen Ecclesiasticum: Cum Ecclesia sit, Cant. 4. vt Castrorum acies ordinata. Et Deus, Act. 20. posuit Episcopos regere Ecclesiam. 2. Idem à Politico diuersum esse. Nā, 1. Tim. 2. Qui bene præsumt, duplici honore digni sunt.

3. Regem Ecclesiæ absolutum esse Christum: Psal. 2. Ego constitutus sum Rex ab eo. &c. cuius regni non est finis. Ab hoc vno omnes alii dicunt, 1. Cor. 4. Sic nos existimet homo, sicut MINISTROS Christi Dispensatores; scilicet. visibiles sub Inuisibili Capite, Christo.

4. CHRISTVM esse Monarcham Ecclesiæ, seu Caput. Eph. 1. Omnia subiecit sub pedibus eius: Et Ipsum dedit Caput super omnem Ecclesiam; quæ est Corpus eius. Eph. 4. v. 15. Eph. 5. v. 23. Col. 1. v. 18. In hoc tamen aliqui dissentiunt ab Orthodoxis.

MARCVS ANTONIVS Apostata & Caluinista nouus talia finxit. 1. Christum esse Caput cepisse post Passionem: 2. Et Inuisibile esse. 3. Ac solum: 4. Spiritum